

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 432

van **GWENNY DE VROE**

datum: 4 maart 2022

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

### *Melkveehouderij - Dierenwelzijnsindex en Dierenwelzijn Scan*

Binnen de melkveehouderij zijn er twee instrumenten ontwikkeld die een indicatie geven van het dierenwelzijn op deze bedrijven. Het gaat concreet om de Dierenwelzijnsindex (WI) en de Dierenwelzijn Scan (DWS). Dit zijn vereenvoudigde instrumenten van de meetsystematiek die werd ontwikkeld in het Europees onderzoeksproject Welfare Quality dat zich baseert op de vijf vrijheden van dieren. Alleen blijkt dat instrument kritiek te krijgen omdat de belangrijkste welzijnsindicatoren onvoldoende doorwegen op de eindbeoordeling voor de algemene welzijnstoestand, maar ook omdat het erg tijdrovend en kostelijk is en de meetprocedure opgeleid personeel vereist. Bij de instrumenten die door ILVO ontwikkeld zijn kan een veehouder de evolutie van het dierenwelzijn op het bedrijf opvolgen, maar kunnen de resultaten ook vergeleken worden met die van andere bedrijven én kan de impact worden ingeschat van aanpassingen van het stalmanagement op het dierenwelzijn.

1. Hoe schat de minister de effectiviteit van de WI en DWS in op het dierenwelzijn in de Vlaamse melkveehouderij?
2. Hoe vaak werden de WI en DWS al gebruikt?
3. Hoeveel van de Vlaamse melkveebedrijven resp. gemengde bedrijven met melkvee maken al gebruik van de WI en DWS?
4. Hoeveel bedrijfsbezoeken werden al gedaan om de Welzijnsindex uit te voeren?
5. Wat zijn de conclusies die tot nu toe kunnen worden getrokken rond het dierenwelzijnsniveau in de Vlaamse melkveehouderij?
6. Werden de melkveehouders die de WI en DWS al hebben gebruikt bevraagd over de gebruiksvriendelijkheid en hun ervaringen met deze instrumenten?
7. Heeft de minister zicht op het aandeel melkveehouders dat deze instrumenten zelf kan gebruiken ten aanzien van het aantal melkveehouders dat externen inschakelt om die oefening te doen?
8. Op welke manier worden de melkveehouders gestimuleerd om deze instrumenten actief te gebruiken?

---

*Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (432), Ben Weyts (408)*

**HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

**GECOÖRDINEERD ANTWOORD**

op vraag nr. 432 van 4 maart 2022

van **GWENNY DE VROE**

---

1. Eén van de meest waardevolle aspecten van zowel de Dierenwelzijnsindex (WI) als de Dierenwelzijn Scan is de mogelijkheid om de eigen resultaten te vergelijken met die van gelijkaardige bedrijven (benchmarking). De effectiviteit van de Dierenwelzijnsindex of Dierenwelzijn Scan op zich zijn nog niet specifiek geëvalueerd, maar benchmarking is al eerder een effectieve manier gebleken om veehouders te motiveren zich in te zetten voor dierenwelzijn.
2. De Dierenwelzijnsindex werd in het MELKWEL-project van het ILVO en UGent uitgevoerd op 117 Vlaamse melkveebedrijven. Deze data worden momenteel door het ILVO verwerkt. In Nederland zijn er 4 grote bedrijfsdierenartsenpraktijken die de Dierenwelzijnsindex hebben gebruikt en zijn er data van 60 bedrijven gebruikt voor een vergelijkend onderzoek.

De Dierenwelzijnsindex is een vereenvoudigde en verkorte versie van het Welfare Quality Protocol om het welzijn van melkvee te monitoren. Op bedrijven waar het Welfare Quality Protocol is uitgevoerd, kan ook de Dierenwelzijnsindex berekend worden. Dit is gebeurd in de doctoraatsstudie van Sophie de Graaf die gebaseerd was op welzijnsevaluaties op 491 melkveebedrijven, verspreid over 10 Europese landen. Vermoedelijk is het Welfare Quality protocol ondertussen reeds op veel meer melkveebedrijven wereldwijd toegepast, maar precieze statistieken zijn niet beschikbaar. De centrale database van het Welfare Quality Network telt data van 716 melkveebedrijven die beoordeeld zijn met het Welfare Quality Protocol. Zie: <https://www1.clermont.inrae.fr/wq/?stat=on> .

De Dierenwelzijn Scan is sinds 2018 online. Voor melkvee zijn er verschillende vragenlijsten ter beschikking (Algemeen, Melkkoeien, Droge koeien, Kalveren, Melkproces). Sedert de opstart zijn er tot nu toe 275 vragenlijsten ingevuld, waarvan 201 door landbouwers. De overige werden door consultants en studenten ingevuld. Het aandeel studenten hierin is redelijk groot, aangezien de Dierenwelzijn Scan opgenomen wordt als oefening in bepaalde opleidingen zoals de tweede Master Diergeneeskunde UGent en in de eerste Bachelor Varkens- en Pluimveehouderij aan de Aeres Hogeschool.

3. De 275 verschillende vragenlijsten van de Dierenwelzijn Scan werden ingevuld door 126 unieke landbouwbedrijven. Van deze bedrijven is niet gekend welke takken van de landbouw ze naast melkvee nog uitvoeren.
4. Aangezien er slechts 1 bedrijfsbezoek nodig is om de Dierenwelzijnsindex uit te voeren, komt het aantal bedrijfsbezoeken overeen met het aantal bedrijven waar de Dierenwelzijnsindex al werd uitgevoerd. Voor melkvee gebeurde dit op 117 Vlaamse bedrijven.
5. In het MELKWEL-project werden dierenwelzijnsevaluaties (Welfare Quality protocol en Dierenwelzijnsindex) uitgevoerd op 117 Vlaamse melkveebedrijven.

Volgende conclusie werd uit het rapport getrokken: Over de bedrijfsbezoeken waarvan de data in dit verslag beschreven werden kan het volgende geconcludeerd worden: alle bedrijven voldoen aan de minimum eisen voor het welzijn van melkvee. 23% van de bedrijven bleken onderscheidend op dit vlak.

Het is evident dat dierenwelzijn een belangrijk continu aandachtspunt is in de Vlaamse veehouderij, inclusief melkveehouderij. En wordt hier dus, zowel beleidsmatig als vanuit de sector, verdere monitoring georganiseerd en ingezet op verbeteringen. Onder andere ILVO is partner in verschillende projecten inzake dierenwelzijn in de rundveehouderij. Via het rundveeloket worden de resultaten ook beschikbaar gesteld aan de sector.

6. De melkveehouders die de WI en DWS al hebben gebruikt werden nog niet bevraagd over de gebruiksvriendelijkheid en hun ervaringen met de Dierenwelzijnsindex.

Bij de ontwikkeling van de Dierenwelzijn Scan werden er testgroepen van melkveehouders opgezet die de scan uitvoerig getest hebben. Zij konden daarbij input geven over zowel de soort vragen, de vraagstelling als het aantal dieren dat beoordeeld wordt. De ervaringen met de DierenwelzijnScan werden nog niet in kaart gebracht.

7. Er wordt aangeraden de Dierenwelzijnsindex uit te voeren door een getraind persoon, waardoor deze tool minder geschikt is om door een melkveehouder zelf te worden toegepast.

De Dierenwelzijn Scan daarentegen is speciaal ontwikkeld om door de veehouder zelf te gebruiken. Er zijn handleidingen beschikbaar via de website, maar de tool wijst zichzelf uit. Het rapport dat nadien automatisch opgemaakt wordt, kan besproken worden met de verschillende erfbetreders (bv. voederfirma, dierenarts, firma voor stallenbouw, ...) zodat samen met de veehouder een actieplan kan worden opgesteld voor kritieke punten.

8. Op dit moment worden melkveehouders in Vlaanderen weinig of niet gestimuleerd om de Dierenwelzijnsindex te gebruiken. Zoals eerder beklemtond, is het de bedoeling dat de Dierenwelzijnsindex wordt uitgevoerd door een opgeleid persoon (eerder dan melkveehouders zelf) om uniforme en betrouwbare informatie te verkrijgen. In principe zou de overheid, het toegepast onderzoek of de zuivelindustrie hiertoe initiatieven kunnen nemen. Het ILVO en de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) hebben op eigen initiatief overlegd over de mogelijkheid om de WI te integreren in de duurzaamheidsmonitor.

Dit jaar zal er een specifieke opleiding voor de Dierenwelzijn Scan geïntegreerd worden in de Starterscursus B (sectorspecifieke kennis) van Agrocampus. Ook wordt een webinar georganiseerd voor leerkrachten en docenten van landbouwopleidingen waarin de tool uitgelegd wordt. Zo wordt de kennis van de Dierenwelzijn Scan beter verspreid onder het doelpubliek.

Binnen de duurzaamheidsmonitor van de melkveehouderij wordt de Dierenwelzijn Scan voorgesteld als een tool om dierenwelzijn te evalueren. Dit is echter niet verplicht.